

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Dějiny pravěku, starověku, raného středověku
Název učebního materiálu:	Starověký Řím
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_D0306
Vyučovací předmět:	Dějepis
Ročník:	1. ročník čtyřletého (5. ročník osmiletého) gymnázia
Autor:	Mgr. Libuše Chudobová
Datum vytvoření:	10. 9. 2013
Datum ověření ve výuce:	23. 10. 2013
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Očekávaný výstup:	Žák chápe význam starověkého Říma pro další vývoj evropské civilizace, rozumí politickému a kulturnímu vývoji, dokáže geograficky přiřadit místa a události.
Metodické poznámky:	Pracovní list je možné využít k samostatné práci, práci ve dvojicích, či skupinové práci.

STAROVĚKÝ ŘÍM (pracovní list)

V následujících třech úlohách zakroužkuj správnou odpověď:

- I.** a) Apeninský poloostrov měl příznivé podnebí, úrodnou půdu a na pobřeží dostatek přístavů.
b) Apeninský poloostrov leží v chladném podnebí, neměl dostatek úrodné půdy, pobřeží málo členité.
c) Apeninský poloostrov měl příznivé podnebí a dostatek úrodné půdy, málo členité pobřeží však neumožňovalo zpočátku rozvoj mořeplavby.

- II.** Podle tradice byl Řím založen roku: Poslední etruský král byl vyhnán a Řím se tak stal republikou:
a) 776 př. n. l. a) 509 př. n. l.
b) 410 př. n. l. b) 410 př. n. l.
c) 753 př. n. l. c) 776 př. n. l.

- III.** V čele římské republiky v době míru stál:
a) senát
b) tribun lidu
c) 2 konzulové volení na 1 rok
d) 1 konzul volený na 1 rok
e) 1 diktátor jmenovaný na ½ roku

IV. Doplně:

Kdo byl vítězem bitev:	roku:	punské války v pořadí:
u Cann _____	_____	_____
u Aegatských ostrovů _____	_____	_____
u Zamy _____	_____	_____

V. Vytvoř správné dvojice: (k číslicím přiřaď písmena)

1) SCIPIO	a) veto	_____
2) SULLA	b) slon	_____
3) SPARTAKUS	c) profes. armáda	_____
4) TRIBUN	d) Afrika	_____
5) HANNIBAL	e) diktátor	_____
6) MARIUS	f) gladiátor	_____

VI. Vysvětli, co znamená pojem: „Pyrrhovo vítězství“, kdy a jak toto rčení vzniklo?

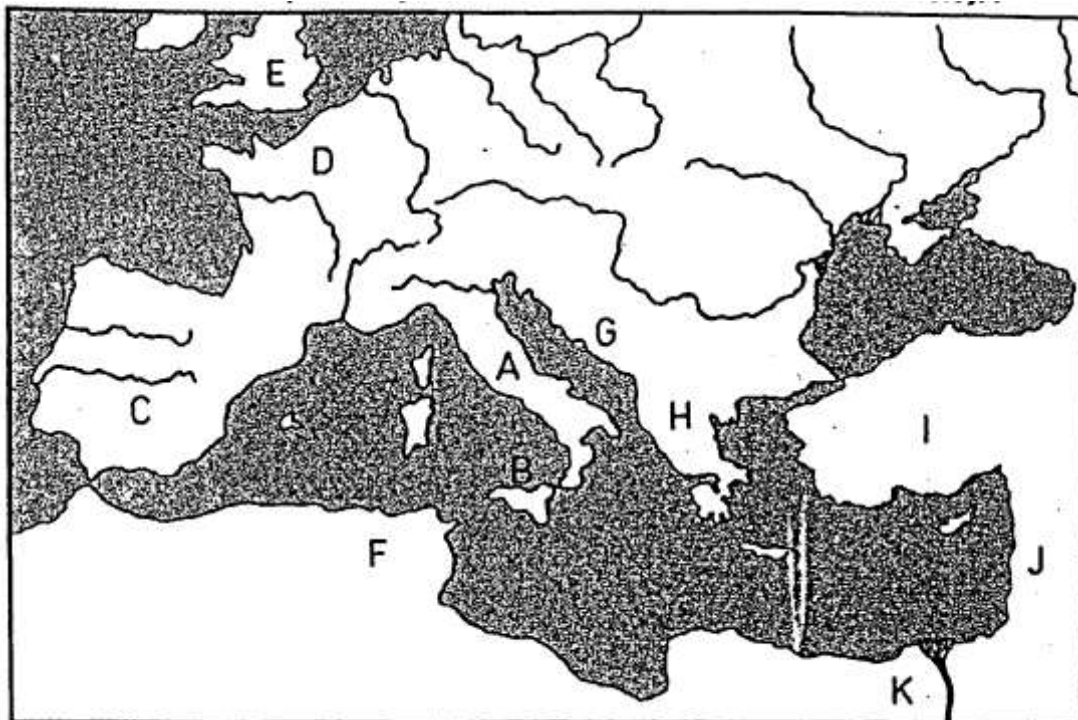
VII. I v dějinách Říma vystupuje mnoho mimořádných jedinců - ti, kteří přispěli k rozkvětu Říma nebo způsobili jeho oslabení. Mezi nimi byli:

1. Aeneas	5. Gaius Gracchus	9. Oktaviánus Augustus	13. Scipio
2. Caesar	6. Hannibal	10. Ovidius	14. Spartakus
3. Crassus	7. Konstantin	11. Remus	15. Tiberius Gracchus
4. Dioklecianus	8. Livius	12. Romulus	16. Vergilius

Kdo z nich vykonal tyto činy? Dokážeš uvést století, kdy se to stalo? Zakroužkuj jména těch, kteří žili v době republiky.

	osoba	století
Založil Řím	_____	_____
Přešel s vojskem Alpy	_____	_____
Vedl největší povstání otroků	_____	_____
Připlul do Itálie z Tróje	_____	_____
Prosadil přidělení půdy bezzemkům	_____	_____
Napsal velké dílo o dějinách Říma	_____	_____
Dobyl velkou část Galie zaalpské	_____	_____
Napsal báseň o Aeneově cestě	_____	_____
Prosadil prodej levného obilí chudíně	_____	_____

VIII. Na mapce Středomoří je vyznačeno území Říma v době jeho největšího rozmachu. Uveď některá území, která byla součástí Římské říše (jeho provincie).

A	D	G	J
B	E	H	K
C	F	I	

IX. Jména:

1. poslední císař dobyvatel _____
2. poslední římský císař _____
3. první římský císař _____
4. císař filozof _____

X. Časové údaje:

1. 313 _____
2. 375 _____
3. 455 _____
4. 395 _____
5. 476 _____

XI. Pojmy:

- DOMINÁT _____
- MAECENAS _____
- PRINCIPÁT _____
- LIMES ROMANUM _____
- HERCULANEUM _____

STAROVĚKÝ ŘÍM (řešení)

- I. c)
- II. c) a)
- III. c)
- IV. Kartágo - 216 Př. Kr. - 2.
Řím - 241 Př. Kr. - 1.
Řím - 202 Př. Kr. - 2.
- V. 1. d
2. e
3. f
4. a
5. b
6. c
- VI. Vítězství za cenu velkých ztrát. Vzniklo pravděpodobně kolem r. 279 Př. Kr., když épeirský král Pyrrhos pomáhal Řekům na Apeninském poloostrově proti Římanům a přijímal gratulace od svých důstojníků k vítězné bitvě. Měl prý prohlásit: „Ještě jedno takové vítězství a jsme zničeni.“
- VII. V době republiky žili: Caesar, Crassus, Gaius Gracchus, Hannibal, Livius, Octavianus Augustus, Ovidius, Scipio, Spartakus, Tiberius Gracchus, Vergilius
Romulus 8. stol. Př. Kr.
Hannibal 3. stol. Př. Kr.
Spartakus 1. stol. Př. Kr.
Aeneas kolem r. 1200 Př. Kr.
Tiberius Gracchus 2. stol. Př. Kr.
Livius 1. stol. př. Kr/1. stol.
Caesar 1. stol. př. Kr,
Vergilius 1. stol. př. Kr/1. stol.
Gaius Gracchus 2. stol. př. Kr.

VIII.

A ITALIAE	D GALLIAE	G ILLYRICUM (DALMATIA)	J ORIENS (JUDEA, SYRIA)
B SICILIE	E BRITANIAE	H MACEDONIA (ACHAIA)	K AEGYPTUS
C HISPANIAE	F AFRICA	I ASIA	

- IX. Traianus
Romulus Augustus
Ostavianus Augustus
Marcus Aurelius
- X. milánský edikt císaře Konstantina
počátek stěhování národů
Vandalové dobývají Řím
rozdělení impéria na západořímskou a východořímskou říši
zánik západořímské říše, počátek středověku

XI. Rozsah vysvětlení základních pojmů záleží na vyučujícím.

DOMINÁT - pozdní fáze vývoje římského impéria, která již nesla despotické rysy

MAECENAS - důvěrník a rádce Gaia Octavia, pozdějšího prvního římského císaře Augusta, a zároveň ochránce a podporovatel nové generace tzv. augustovských básníků

PRINCIPÁT - raná forma císařské vlády v antické římské říši od Octavia Augusta do Diokleciána; byl sice již monarchií, ale zachovával řadu principů republikánského zřízení

LIMES ROMANUM - pevninské hranice Římské říše; systém opevnění a celní hranice tam, kde nebyla určena řekami

HERCULANEUM - antické město v Kampánii, které zaniklo, stejně jako Pompeje při výbuchu Vesuvu; podle legendy jej založil mýtický řecký hrdina Héraklés

Zdroje: Archiv autorky